

UZASADNIENIE

S. W. i A. W. w pozwie z dnia 27 stycznia 2016 r. skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. wnieśli o:

I. zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 77.048,13 zł wskutek uchylenia się powodów od skutków oświadczenia woli w postaci zawarcia umowy o kredyt hipoteczny wraz z odsetkami ustawowymi od dnia pobrania każdej z rat do dnia zapłaty zgodnie z wyliczeniem zawartym w załączonym do pozwu załączniku nr 7;

II. albo w przypadku nieuznania żądania opisanego w pkt I, o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 77.048,13 zł wskutek uznania umowy o kredyt hipoteczny za nieważną wraz z odsetkami ustawowymi od dnia pobrania każdej z rat do dnia zapłaty zgodnie z wyliczeniem zawartym w załączniku nr 7;

III. albo w przypadku nieuznania żądania opisanego w pkt I i II, o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 74.964,29 zł wskutek uznania niektórych zapisów umowy kredytowej za bezskuteczne wobec powodów wraz z odsetkami ustawowymi od dnia pobrania nienależnej części każdej z rat do dnia zapłaty zgodnie z wyliczeniem zawartym w załączniku nr 14;

IV. w przypadku nie zasądzenia odsetek ustawowych zgodnie z żądaniem zawartym pkt III, o zasądzenie solidarnie na rzecz powodów od pozwanego odsetek ustawowych od kwoty dochodzonej pozwem w wysokości 74.964,29 zł od dnia 26 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

V. w przypadku uznania żądania określonego w pkt III, zobowiązanie pozwanego do:

a) przedstawienia rozliczenia dotychczasowych spłat rat kapitałowo-odsetkowych kredytu udzielonego powodom z pominięciem bezskutecznych klauzul indeksacyjnych, ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, ubezpieczenia pomostowego oraz klauzuli dowolnej zmiany oprocentowania w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie;

b) przedstawienia harmonogramu dalszych spłat rat kredytu udzielonego powodom z pominięciem bezskutecznych klauzul indeksacyjnych w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie;

VI. zasądzenia solidarnie na rzecz powodów od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej w kwocie 34 zł. (pozew k. 3-41, stanowisko strony - protokół rozprawy z 29.06.2016r. k. 550, 00:01:05)

Odpis pozwu został doręczony stronie pozwanej w dniu 12 lutego 2016 r. (potwierdzenia odbioru k. 140)

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. zakwestionował w całości żądanie powodów i wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie solidarnie od powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł zarzut nieudowodnienia roszczenia, a nadto odnośnie żądanych przez powodów odsetek, wskazał, iż powodowie nie dowiedli, aby wezwali pozwanego do zapłaty należności w takim terminie, który zgodnie z art. 481 § 1 k.c. i z uwzględnieniem art. 455 k.c., powodował powstanie po stronie pozwanego stanu opóźnienia w spełnieniu świadczenia. Podniósł także zarzut przedawnienia roszczeń odsetkowych za okres 3 lat wstecz przed wytoczeniem powództwa (odpowiedź na pozew k. 142-178, stanowisko strony - protokół z 19.10.2016r. 00:06:45, k. 568, e-protokół k. 571)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 lipca 2006r. powodowie zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w W. Oddziałem Bankowości Detalicznej w Ł. zwanym (...) umowę kredytu hipotecznego nr (...) dla osób fizycznych

(...) waloryzowanego kursem CHF. (umowa k. 45-49, zeznania powódki - protokół z 20.02.2017r. k. 591-592, 00:21:09, e-protokół k. 595)

Na podstawie zmiany Statutu Banku wynikającego z uchwał nr (...) oraz (...) XXVI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) Banku S.A., które odbyło się dnia 11 kwietnia 2013 r., a które to uchwały zostały zarejestrowane w dniu 22 listopada 2013 r. przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pozwany zmienił firmę, pod którą występuje w obrocie z (...) BANK S.A. na (...) S.A. (okoliczność bezsporna)

Przedmiotem umowy zawartej przez strony było udzielenie kredytu na kwotę 323.250 zł na cele w postaci finansowania przedpłat na poczet budowy i nabycia od dewelopera lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się w budynku zlokalizowanym we W. przy ul. (...) i ul. (...) oraz na koszty związane z uruchomieniem kredytu. Walutę waloryzacji kredytu określono na CHF. Jako wariant spłaty przewidziano równe raty kapitałowo-odsetkowe. Okres kredytowania został określony na 360 miesięcy, tj. od dnia 13 lipca 2006r. do 15 lipca 2036r. Termin spłaty kredytu przewidziano na 15 dzień każdego miesiąca (§ 1 ust. 1 A i 2-6 umowy).

Zgodnie z § 1 ust. 3A umowy kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec dnia 26 czerwca 2006r. według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku S.A. wynosiła 126.200,51 CHF. Wskazano, iż kwota ta ma charakter informacyjny i nie stanowi zobowiązania Banku oraz że wartość kredytu wyrażona w walucie obcej w dniu uruchomienia kredytu, może być różna od podanej w tym punkcie.

Zgodnie z § 3 ust. 4 zabezpieczeniem spłaty kredytu było m.in. Ubezpieczenie niskiego wkładu własnego Kredytu w (...) S.A. i tym samym opłacenie składki ubezpieczeniowej za 36-miesięczny okres ubezpieczenia w wysokości 3,50% różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym Kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie przez Kredytobiorcę, tj. 3.074,75 zł. Strony ustaliły, że jeśli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, Kredytobiorca zobowiązuje się do kontynuacji ubezpieczenia i tym samym opłacenia składki ubezpieczeniowej w wysokości 3,50% od kwoty niespłaconego brakującego wkładu własnego, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata Kredytu. Kredytobiorca upoważnia M. do pobrania środków na opłacenie składki z tytułu kontynuacji ubezpieczenia z rachunku wskazanego w § 6 bez odrębnej dyspozycji (§ 3 ust. 4 umowy, umowa k. 45-49).

Prawne zabezpieczenie kredytu, zgodnie z § 3 ust. 1 umowy, miała stanowić hipoteka kaucyjna do kwoty 484.875 zł ustanowiona na w/w nieruchomości i wpisana do nowo założonej księgi wieczystej. W § 3 ust. 6 umowy przewidziano „prawne zabezpieczenie Kredytu na okres przejściowy do czasu przedłożenia w (...) odpisu księgi wieczystej nieruchomości potwierdzającego prawomocny wpis hipoteki (o której mowa w ust. 1 § 3) ustanowionej na rzecz (...): Ubezpieczenie Kredytu w (...) S.A. i (...) S.A. oraz cesja wierzytelności na rzecz (...) z tytułu wniesionego wkładu budowlanego/przedpłat na poczet nabycia nieruchomości do czasu zakończenia inwestycji (§ 3 ust. 6 umowy, umowa k. 45-49).

Kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej (§ 10 pkt 1). Oprocentowanie Kredytu w stosunku rocznym w dniu zawarcia umowy wynosiło 2,55%. W okresie ubezpieczenia Kredytu w (...) S.A. i (...) S.A. (dokonanego zgodnie z § 3 ust. 6 pkt. 1), oprocentowanie kredytu ulegało podwyższeniu o 1,00 p.p. i wynosi 3,55 %. Po zakończeniu okresu ubezpieczenia obniżenie oprocentowania kredytu o 1,00 p.p. następowało od daty spłaty najbliższej raty (§ 1 pkt 8 umowy). Zgodnie § 10 ust. 2 umowy „zmiana wysokości oprocentowania kredytu mogła nastąpić w przypadku zmiany stopy referencyjnej określonej dla danej waluty oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w Unii Europejskiej), którego waluta jest podstawą waloryzacji.

W myśl § 25 umowy wszelkie jej zmiany wymagają zgody obu stron wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, z zastrzeżeniem § 10 ust. 6 (stosownie do § 10 ust. 6 zmiana wysokości oprocentowania kredytu dokonana zgodnie z postanowieniami § 10 nie stanowi zmiany umowy).

Stosownie do § 7 ust. 1 umowy (...) udzielał Kredytobiorcy na jego wniosek kredytu hipotecznego przeznaczonego na cel określony w § 1 ust. 1, w kwocie określonej w § 1 ust. 2, waloryzowanego kursem kupna waluty CHF wg tabeli kursowej (...) Banku S.A. Kwota kredytu wyrażona w CHF walucie jest określona na podstawie kursu kupna waluty CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia kredytu/transzy.

Zgodnie zaś z § 8 ust. 4 umowy wysokość kredytu wyrażoną w CHF określa się, jako sumę wszystkich uruchomionych transz kredytu, wyrażonych w CHF.

W myśl § 11 ust. 5 umowy „raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”.

Stosownie do § 13 ust. 5 umowy wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo-odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym w dniu i godzinie spłaty.

W § 9 umowy przewidziano, iż Bank pobiera od Kredytobiorcy prowizję w wysokości określonej w § 1 ust. 7 umowy (prowizja na rzecz pozwanego w wysokości 0,80% kwoty kredytu, tj. 2,586 zł) oraz w § 1 ust. 7a (prowizja tytułem ubezpieczenia kredytu w (...) S.A. i (...) S.A. wynosząca 0,20% kwoty kredytu tj. 646,50 zł) płatną jednorazowo w dniu uruchomienia kredytu. Wskazano, iż prowizja nie podlega zwrotowi.

W § 20 „Dodatkowe opłaty i prowizje”, przewidziano, że za wykonanie czynności związanych z obsługą kredytu, w szczególności dokonanie zmian warunków umowy, MultiBank pobiera opłaty i prowizje określone w Taryfie prowizji i opłat bankowych (...), stanowiącą załącznik do umowy, będący jej integralną częścią (...). Wskazano, iż wysokość opłat i prowizji może ulegać zmianom. Zmiany wysokości opłat i prowizji mogą nastąpić w przypadku zmiany któregoś z parametrów rynkowych takich jak: stopa inflacji, kursy walutowe, referencyjne stawki oprocentowania ustalane przez NBP oraz w zakresie wynikającym ze zmiany tych parametrów. Przewidziano, iż o zmianach stawek opłat i prowizji Kredytobiorca będzie informowany m.in. na piśmie wraz z podaniem daty ich wejścia w życie (...). W terminie 14 dni od otrzymania informacji o powyższej zmianie Kredytobiorca został uprawniony do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu w trybie i ze skutkami określonymi w § 18 umowy. Jeżeli Kredytobiorca nie dokona wypowiedzenia w terminie 130 dni od dnia wysłania przez MultiBank informacji o zmianach, przyjmuje się, że kredytobiorca wyraża zgodę na zmiany. W takim przypadku obowiązują one od dnia wejścia w życie. Zmiana opłat i prowizji dokonana w powyższym trybie nie stanowi zmiany umowy w rozumieniu § 25.

§ 30 umowy zawiera „oświadczenia Kredytobiorcy”: Kredytobiorca oświadcza, że został dokładnie zapoznany z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptuje. Kredytobiorca jest świadomy, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu. Kredytobiorca oświadcza, że został dokładnie zapoznany z kryteriami zmiany stóp procentowych kredytów obowiązującymi w (...) oraz zasadami modyfikacji oprocentowania Kredytu i w pełni je akceptuje.

Integralną część umowy stanowi w myśl § 26 „Regulamin udzielania kredytu hipotecznego dla osób fizycznych (...). Zgodnie ze wskazanym przepisem Kredytobiorca oświadcza, że zapoznał się z niniejszym dokumentem i uznaje jego wiążący charakter. (umowa nr (...) o kredyt hipoteczny k. 45-49, regulamin k. 211-221)

Zawarcie przez strony powyższej umowy kredytu było poprzedzone złożeniem przez powodów w czerwcu 2006r. wniosku o jego udzielenie w kwocie 323.250 zł oraz walucie kredytu CHF. (wniosek k. 204-206)

Decyzja kredytowa nr (...) dotycząca wniosku kredytowego nr (...) została wydana w dniu 27 czerwca 2006r. W § 3 decyzji, jako prawne zabezpieczenie kredytu m.in. w ust. 4 przewidziano ubezpieczenie niskiego wkładu własnego

kredytu w (...) S.A. Wskazany paragraf stanowi powielenie zapisu ujętego w powołanym powyżej § 3 ust. 4 umowy kredytu. (decyzja k. 222-223)

W przypadku, gdy kredytobiorca nie posiadał wymaganego wkładu własnego, niezbędnym warunkiem udzielenia kredytu było ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia podwyższonego ryzyka spłaty części kredytu w związku z niedostatecznym jej zabezpieczeniem, w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu. W przypadku zabezpieczenia w postaci tego ubezpieczenia, Ubezpieczonym i Ubezpieczającym z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego jest pozwany Bank. Kredytobiorca zobowiązany jest do poniesienia jego kosztu. Takie zabezpieczenie spłaty kredytu, w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego zostało ujęte w umowie w § 3 ust. 4. (okoliczność bezsporna - k. 170)

Kredyt, zgodnie z postanowieniami umowy, został udzielony na okres 360 miesięcy, tj. od dnia 13.07.2006r. do 15.07.2036r. (§ 1 ust. 4 umowy). Został wypłacony w sześciu transzach, tj. I transza w dniu 19.07.2006r. w wysokości: 58850 zł (po przeliczeniu przez pozwanego na równowartość w CHF - 23339,29), II transza w dniu 11.08.2006r. w wysokości 47080 zł (po przeliczeniu przez pozwanego na równowartość CHF - 19477,89), III transza w dniu 10.11.06r. w wysokości 47080 zł (po przeliczeniu przez pozwanego na równowartość CHF - 20012,76), IV transza w dniu 12.02.07r. w wysokości 47080 zł (po przeliczeniu przez pozwanego na równowartość CHF - 20085,33), V transza w dniu 7.05.07r. w wysokości 47080 zł (po przeliczeniu przez pozwanego na równowartość CHF - 20972,92), VI transza w dniu 12.09.07r. w wysokości 47080 zł (po przeliczeniu przez pozwanego na równowartość CHF 20970,12). (§ 5 umowy o kredyt hipoteczny k. 45-49, potwierdzenia uruchomienia transz kredytu k. 225-236)

Powodowie zgodnie z postanowieniami umowy podjęli działania w celu dokonania wpisu hipoteki na rzecz pozwanego. Została ona wpisana w dziale IV księgi wieczystej nr (...) w dniu 10 czerwca 2009r. (odpis księgi wieczystej k. 80-84, zawiadomienie k. 245)

W dniu 26 lutego 2009r. strony zawarły aneks nr 1 do umowy. Dokonały w nim modyfikacji celu kredytu i poszerzyły go o koszt prac wykończeniowo-remontowych, a także przesunęły termin realizacji inwestycji oraz zmieniły adres nieruchomości (tj. kredyt przeznaczono na finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia od dewelopera lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się w budynku zlokalizowanym we W. przy Placu (...), /kwota na ten cel: 271.689,30 zł/, koszty związane z uruchomieniem kredytu - kwota na ten cel: 29.000 zł/ oraz pokrycie kosztów prac remontowo-wykończeniowych w nabywanym lokalu /kwota na ten cel: 22.560,70 zł/). Datę zakończenia inwestycji przewidziano na dzień 28.02.2009r. (aneks z dnia 26.02.2009r. k. 50)

Strony w dniu 28 lutego 2012 r. zawarły kolejny aneks do umowy. W aneksie tym strony zmieniły zasady ustalania oprocentowania kredytu tj. doszło do zmiany treści postanowienia § 10 ust. 2 umowy kredytu, w ten sposób, że od dnia zawarcia aneksu oprocentowanie kredytu zostało ustalone, jako suma stawki bazowej LIBOR 3M dla CHF (na dzień zawarcia aneksu ustalona została, jako stawka bazowa LIBOR 3M dla CHF z dnia 30 sierpnia 2011r. wynosząca 0,01%) oraz stałej w całym okresie kredytowania marży pozwanego w wysokości 2,6%. Bank w okresach miesięcznych, miał dokonywać porównania aktualnie obowiązującej stawki bazowej ze stawką bazową ogłaszaną przedostatniego dnia roboczego poprzedniego miesiąca i dokonywać zmiany wysokości oprocentowania kredytu w przypadku zmiany stawki bazowej LIBOR 3M o co najmniej 0,1 punktu procentowego. (aneks z dnia 28.02.2012r. k. 51)

W dniu 15 lipca 2015r. strona powodowa zawarła z pozwanym trzeci aneks do umowy kredytu, poprzez umożliwienie spłaty kredytu w walucie waloryzacji. Dotyczył on otwarcia konta technicznego, z którego powodowie mogli dokonywać spłaty kredytu bezpośrednio we frankach szwajcarskich. (aneks k. 279-280)

Inicjatywa dotycząca zawarcia wszystkich trzech aneksów wyszła od strony powodowej. (zeznania powódki - protokół z 20.02.2017r. k. 591-592, 00:21:09, e-protokół k. 595)

Powodowie w dniu 20 grudnia 2015 r. sporządzili oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli w postaci zawarcia z mBank umowy kredytowej. Jako podstawę uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli powodowie wskazali wykrycie, że (...) S.A. wprowadził ich w błąd co do wysokości swojego wynagrodzenia, należnego mu z tytułu umowy, łamiąc przy tym rekomendacje Komisji Nadzoru Bankowego dotyczące obowiązków

informacyjnych spoczywających na bankach. W związku z tym, iż (...) S.A. wprowadził ich podstępnie w błąd, co do wysokości wynagrodzenia należnego mu z tytułu umowy, a więc co do treści czynności prawnej, przysługuje im, zatem prawo do uchylenia się od skutków złożenia oświadczenia woli. Wskazali na uzyskiwane przez pozwanego Bank było wynagrodzenie w wyniku stosowania podwójnych klauzul indeksacyjnych, o której to kwocie nie ma – w ich ocenie – wzmianki w umowie. Podkreślili, iż (...) S.A. zawarł w umowie kredytowej informacje o wszystkich prowizjach należnych mu z tytułu udzielanego kredytu (tj. w § 1 ust. 7, ust. 7A, § 3 ust. 4, § 9 oraz § 20), nie ma zaś w niej mowy o wielkości prowizji należnej (...) S.A. z tytułu zastosowania podwójnych klauzul indeksacyjnych. Powodowie wskazali w tym piśmie nadto, iż wykrycie błędu nastąpiło w dniu 17 grudnia 2015 r. po zapoznaniu się z opinią dr. J. C. sporządzoną na ich zlecenie. Zgodnie z opinią wysokość prowizji należnej mBank w dniu podpisania umowy z tytułu stosowania podwójnych klauzul indeksacyjnych wyniosła 16.985,07 zł. Powodowie wystąpili także z żądaniem zwrotu w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego oświadczenia sumy dotychczas wpłaconych przez nich rat kredytowo-odsetkowych a także opłat z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego oraz innych pobranych opłat i prowizji, jako świadczenia nienależnego wskutek odpadnięcia podstawy prawnej ich otrzymywania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Oświadczyli jednocześnie, iż wszystkie kolejne wpłaty z tytułu obsługi kredytu dokonywane na żądanie (...) S.A. są dokonywane z zastrzeżeniem zwrotu.

Wskazane oświadczenie zostało doręczone pozwanemu w dniu 11 stycznia 2016 r. (oświadczenie k. 52-55, potwierdzenie odbioru k. 57, zeznania powódki - protokół z 20.02.2017r. k. 591-594, 00:47:21, e-protokół k. 595)

Od trzech lat powodowie dokonują spłaty kredytu w walucie obcej – frankach szwajcarskich. Nie mają zaległości w spłacie rat kredytu. (zeznania powódki - protokół z 20.02.2017r. k. 591-594, 00:21:09, e-protokół k. 595)

Powodowie przed zawarciem przedmiotowej umowy kredytu, chcąc dokonać zakupu mieszkania i nie posiadając własnych środków na ten cel, udali się do pozwanego Banku. Nie sprawdzali możliwości zaciągnięcia kredytu w innym banku, ani nie starali się o jego uzyskanie w złotych. Kilukrotnie rozmawiali w placówce Banku z doradcą na temat kredytu. Doradca zaproponował powodom wyższy kredyt, odpowiadał na zadawane pytania. Odnośnie możliwości dokonania zmiany ujętego w umowie sposobu obliczania oprocentowania kredytu, powódka uzyskała informację, iż wzór umowy nie podlega zmianom, że to standardowy zapis oraz że Bank będzie dokonywał zmiany oprocentowania w przypadku zmiany wskaźnika LIBOR (wraz z jego wzrostem oprocentowanie miało wzrosnąć, zaś w przypadku jego obniżenia – oprocentowanie miało ulec obniżeniu). Z czasem powodowie zauważyli, że wraz ze zmianą wskaźnika LIBOR Bank nie modyfikował odpowiednio oprocentowania kredytu. W okresie od 16 października 2008r. do 15 kwietnia 2009r. oprocentowanie wynosiło już 5,50%. Sytuacja uległa zmianie wraz z zawarciem przez strony w dniu 28 lutego 2012r. w/w aneksu do umowy kredytu.

Powodowie przed zawarciem umowy zapoznali się z wzorem umowy, a następnie przeczytali umowę o kredyt przed jej podpisaniem. Otrzymali harmonogram spłat kredytu w PLN. Doradca przedstawił im kurs wahań wartości waluty CHF w okresie ostatnich kilku lat przed zawarciem umowy o kredyt. Odnośnie konieczności dokonania ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, uzyskali informację, iż jest ono wymagane, z uwagi na zaciągnięcie przez nich kredytu powyżej 80% wartości mieszkania, do czasu spłaty pozostałych 20%. Powodowie nie wiedzieli, że beneficjentem tego ubezpieczenia jest pozwany Bank. Nadto nie mieli wpływu na wybór ubezpieczyciela, nie udostępniono im do zapoznania się „Ogólnych warunków ubezpieczenia”. Powodowie nie mieli możliwości ustanowienia hipoteki na rzecz pozwanego Banku na innej nieruchomości, niż wskazana w umowie kredytu. (zeznania powódki - protokół z 20.02.2017r. k. 591-594, 00:21:09-00:58:14, e-protokół k. 595, zeznania powoda - protokół z 20.02.2017r. k. 593v., 01:20:36, e-protokół k. 595, zaświadczenie k. 91)

Powodowie dokonali opłaty składek tytułem ubezpieczenia niskiego wkładu własnego w (...) łącznie w kwocie 5.941,68 zł. (potwierdzenie operacji k. 92)

Powodowie od 2009 r. podejmowali próby negocjowania z pozwanym sposobu naliczania ubezpieczenia niskiego wkładu. Uzyskali odpowiedź odmowną. W 2015r. powodowie prowadzili z Bankiem rozmowy dotyczące możliwości spłaty kredytu, ale przedstawione rozwiązania nie były możliwe do zrealizowania. Bank zaproponował dokonanie

sprzedaży mieszkania i spłaty kredytu, jednakże wartość mieszkania była niższa niż wysokość kredytu, także przejście zobowiązania przez jednego z powodów z uwagi na brak zdolności kredytowej nie było możliwe. (zeznania powódki - protokół z 20.02.2017r. k. 591-594, 00:21:09, e-protokół k. 595)

Łącznie powodowie zapłacili w okresie 19.07.2006 – 30.10.2015 r. na rzecz pozwanego kwotę 206.980,63 PLN (w tym 201.038,95 PLN tytułem spłaty rat kredytu oraz wskazaną powyżej kwotę 5.941,68 PLN tytułem zapłaty składek na ubezpieczenie) oraz 2.133,02 CHF. (okoliczność bezsporna)

Powodowie posiadają wyższe wykształcenie. S. W. jest programistą, zaś A. W. jest humanistą – filologiem. Przed zawarciem umowy z pozwanym powodowie zacięgnęli kredyt w PLN na zakup samochodu. Nie zaciągali wcześniej żadnego kredytu indeksowanego kursem waluty obcej. (zeznania powódki- protokół z 20.02.2017r. k. 591-594, 00:47:21, e-protokół k. 595, zeznania powoda - protokół z 20.02.2017r. k. 593v., 01:20:36, e-protokół k. 595)

W 2006 r. Bank oferował klientom kredyty złotowe i waloryzowane kursem waluty obcej, w tym franka szwajcarskiego. Pracownicy Banku mieli obowiązek przedstawienia obu wariantów, w tym z przeliczeniem wysokości rat. W 2006 r. 80% klientów Banku wybierało kredyt indeksowany kursem CHF z uwagi na ekonomiczne korzyści. Kredyt złotowy był znacznie wyżej oprocentowany niż waloryzowany kursem CHF, co miało przełożenie na wysokość comiesięcznych rat. Nadto w przypadku kredytu waloryzowanego klienci mieli większą zdolność kredytową. Odnośnie kredytu waloryzowanego kursem CHF kredyt we wniosku był ujęty w PLN i wypłacany w PLN, jednakże, jako kredyt indeksowany kursem waluty obcej oparty był na parametrach związanych z funkcjonowaniem rynku szwajcarskiego. Bank uruchamiając kredyt przeliczał go po kursie kupna, a klient dokonywał spłaty po cenie sprzedaży. Wysokość kursów była określona w tabeli kursowej ustalonej przez Bank. Klienci nie mieli wpływu na możliwość wyznaczania kursu waluty. Ustalana przez Bank tabela kursowa dotyczyła nie tylko kredytów hipotecznych, ale także innych transakcji bankowych pozwanego. (zeznania świadka M. D. - protokół z 19.10.2016r. k. 568v.-570, 00:20:08, e-protokół k. 471)

Kredyt hipoteczny to długoterminowa umowa między dwoma stronami służąca zyskaniu przez kredytobiorców środków potrzebnych do zakupu nieruchomości o charakterze mieszkaniowym. Kredyty hipoteczne zazwyczaj zabezpieczane są hipoteką na nieruchomości będącej przedmiotem umowy kredytu. Kredyty te mogą być oprocentowane według zmiennej lub stałej stopy procentowej. Kredyty mieszkaniowe zwyczajowo są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej. Od kilku lat większość banków opiera stopę procentową kredytu hipotecznego o stałą marżę banku oraz o zewnętrzny indeks taki jak stopy procentowe banku centralnego lub koszt pieniądza na rynku międzybankowym, tzn. LIBOR bądź EURIBOR w przypadku kredytów denominowanych w dolarach, frankach szwajcarskich bądź euro. Zatem stopa oprocentowania kredytu hipotecznego stanowi w takim przypadku sumę między marżą banku i ceną pieniądza na rynku międzybankowym. Marżę ustala się analizując czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Czynniki zewnętrzne sprowadzają się głównie do analizy konkurencyjności oferty banku, zaś czynniki wewnętrzne dotyczą sytuacji ekonomicznej klienta czy zabezpieczeń kredytu przed ryzykiem.

Przy pominięciu z umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF zapisów:

- § 3 ust. 6: prawne zabezpieczenie kredytu na okres przejściowy od przedłożenia w (...) odpisu księgi wieczystej nieruchomości potwierdzającego prawomocny wpis hipoteki ustanowionej na rzecz (...): a.) Ubezpieczenie kredytu w (...) S.A. i (...) S.A. b.) Cesja wierzytelności na rzecz (...) z tytułu wniesionego wkładu budowlanego/przedpłat na poczet nabycia nieruchomości do czasu zakończenia Inwestycji.

- § 10 ust. 2: zmiana wysokości oprocentowania kredytu może nastąpić w przypadku zmiany stopy referencyjnej określonej dla danej waluty oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju, którego waluta jest podstawą waloryzacji,

- § 11 ust. 5: raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50,

- § 7 ust. 1: MultiBank udziela Kredytobiorcy na jego wniosek Kredytu hipotecznego przeznaczonego na cel określony w § 1 ust. 1 zwanego dalej Kredytem, w kwocie określonej w § 1 ust. 2, waloryzowanego kursem kupna waluty CHF wg tabeli kursowej (...) Banku S.A. Kwota Kredytu wyrażona w CHF jest określona na podstawie kursu kupna waluty CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia Kredytu/transzy. Paragraf 8 ust. 4: Wysokość Kredytu, wyrażoną w CHF określa się, jako sumę wszystkich uruchomionych transz Kredytu, wyrażonych w CHF,

- § 1 ust. 3A: Kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec dnia 2006-06-26 według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku S.A. wynosi 126 200,51 CHF. Kwota niniejsza ma charakter informacyjny i nie stanowi zobowiązania Banku. Wartość kredytu wyrażona w walucie obcej w dniu uruchomienia kredytu, może być różna od podanej w niniejszym punkcie,

- § 13 dotyczący wcześniejszych spłat kredytu,

dokonano obliczenia rat kredytu, przy uwzględnieniu dat faktycznych spłat rat kredytowo-odsetkowych, dat wypłaty poszczególnych transz kredytu oraz przy zastosowaniu stopy procentowej (wobec wyłączenia § 10 ust. 2 umowy) wynoszącej 2,55% w całym okresie dotyczącym wyliczeń. Z uwagi na pominięcie § 3 ust. 6, nie nastąpiło podwyższenie oprocentowania o 1,00 p.p. na okres ubezpieczenia kredytu w (...) S.A. oraz w (...) S.A.

Kwota kredytu wyrażona w walucie PLN wyniosła 323.250 zł. Przewidziano równe raty kapitałowo-odsetkowe. Termin spłaty kredytu przypadał na 15. dnia każdego miesiąca. Okres kredytowania został przewidziany na 360 miesięcy.

Przy obliczeniu rat kredytu bez zastosowania wybranych zapisów umowy za okres od 13 lipca 2006r. do 27 stycznia 2016r., różnica pomiędzy ratami należnymi pozwanemu przy pominięciu wskazanych zapisów a ratami zapłaconymi przez powodów wynosi 71.962,03 zł. Od dnia 15 lipca 2015r. kredyt był spłacany przez powodów w walucie CHF, dlatego przeliczeniu podlegają te kwoty wg odpowiedniego kursu kupna CHF w dniu spłaty raty kredytu w CHF w mBanku. Było to podejście zgodne z treścią umowy kredytowej, która wskazywała przeliczenie rat kredytu po kursie mBanku. Zastosowanie w tym konkretnym przypadku kursu średniego NBP jest bezzasadne, bowiem średni kurs NBP jest kursem jedynie informującym o sytuacji na rynku PLN/CHF. Nie dokonuje się po tym kursie faktycznych transakcji wymiany waluty. Najlepszym odpowiednikiem kursu rynkowego jest kurs kupna/sprzedaży NBP. Zasadne jest zastosowanie kursu sprzedaży mBanku, który był oferowany na rynku rzeczywistym. (opinia biegłego ds. ekonomii, finansów i rachunkowości R. P. k. 598-616, k. 687-708, k. 881-886, k. 913-917, zaświadczenie z (...) S.A. k. 85-90, zaświadczenie – oprocentowanie kredytu k. 91)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał głównie w oparciu o zgromadzone dokumenty, których autentyczność nie była kwestionowana, zeznania stron i świadka oraz opinię biegłego do spraw rachunkowości i finansów. Sąd ocenia wskazaną opinię, jako wyczerpującą i kompetentną.

Sąd pominął ekspertyzę sporządzoną na prywatne zlecenie powodów przez dr. C.. Sąd, jak to już zostało podniesione wyżej, posłużył się wiadomościami specjalnymi biegłego sądowego i nie było, zatem potrzeby sięgania po opinię prywatną, która może jedynie stanowić dowód na to, że osobą, która ją sporządziła ma określony pogląd.

Odnosząc się do twierdzeń powodów odnośnie braku wiedzy z dziedziny zawierania umów kredytowych indeksowanych, należy mieć na uwadze, iż posiadając wykształcenie wyższe, przynajmniej powinni mieć większe rozeznanie, co do zasad zawierania umów związanych z ryzykiem kursowym, które to wydaje się być oczywiste.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom powódki, iż powodowie złożyli oświadczenie o uchyleniu się od skutków złożenia oświadczenia woli o zawarciu przedmiotowej umowy po uzyskaniu przez nich wiedzy w tym zakresie ze sporządzonej na ich zlecenie opinii J. C., wskazując, iż wykrycie błędu nastąpiło w dniu 17 grudnia 2015r. Sąd nie dał także wiary powodowi w zakresie, w jakim twierdził, iż dopiero w 2015r. „zorientował się, że postanowienia zawartej umowy o kredyt nie są dla niego oraz jego żony korzystne”. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego powodowie już w 2009r. występowali do pozwanego z wnioskiem z zakresie zmian sposobu naliczania ubezpieczenia niskiego wkładu. Ich niezadowolenie z ponoszonych kosztów związanych z zawartą umową pojawiło

się wraz z obserwowanym bardzo powolnym obniżaniem się marży banku wraz z obniżaniem wskaźnika LIBOR, w konsekwencji, czego w dniu 28 lutego 2012 r. z inicjatywy powodów strony zawarły kolejny aneks do umowy, zmieniając zasady ustalania oprocentowania kredytu, co stanowiło konsekwencję obserwowanej przez powodów „arbitralności” w ustalaniu oprocentowania przez Bank.

Sąd odnotował wpływ do sprawy pism zawierających istotny pogląd wyrażony przez Rzecznika Finansowego oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, traktując je, jako głos w dyskursie wyznaczającym oś sporu w tym postępowaniu. W tożsamy sposób Sąd uwzględnił pisma przedstawione przez strony (w tym zawierające liczne opracowania kosztów finansowania kredytów walutowych, raportów i rankingów oraz analiz finansowych, symulacji, Raport Rzecznika Finansowego, pismo (...) Banków (...), ekspertyzy prawne) a zawierające poglądy, co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Są to jednak jedynie poglądy, którymi Sąd nie jest związany.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie kwoty 77.048,13 zł w konsekwencji uchylenia się przez nich od skutków złożonego oświadczenia woli w postaci zawarcia umowy o kredyt hipoteczny, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia pobrania każdej z rat do dnia zapłaty zgodnie z wyliczeniem zawartym w załączonym do pozwu załączniku nr 7.

Powodowie powołali się na oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem podstępny pozwanego, które zostało mu doręczone w dniu 11 stycznia 2016r. Podnieśli, iż podstawą uchylenia się od skutków oświadczenia woli było wykrycie przez nich, że pozwany wprowadził ich w błąd, co do wielkości wynagrodzenia należnego mu z tytułu zawartej umowy kredytu hipotecznego w postaci prowizji należnej z tytułu stosowania podwójnej klauzuli indeksacyjnej. Jednocześnie wskazali, iż nawet przy założeniu, że pozwany w przedmiotowej sprawie nie działał podstępnie, są oni upoważnieni do uchylenia się od skutków oświadczenia woli, bowiem błąd został wywołany przez pozwanego poprzez zawarcie nieprawdziwego stwierdzenia w treści umowy, co do wysokości prowizji - błąd dotyczy treści czynności prawnej, albowiem dotyczy wysokości prowizji (wynagrodzenia) należnej pozwanemu z tytułu umowy kredytu i jest to błąd istotny, gdyż podanie wysokości należnej prowizji w wysokości o 16.985,07 PLN niższej niż rzeczywista, jest tak znacznym zaniżeniem rzeczywistych kosztów kredytu dla powodów, że jest uzasadnione przypuszczenie, że znając prawdziwy koszt udzielonego im kredytu powodowie nie zdecydowaliby się na zawarcie umowy z pozwanym i w ogóle odstąpili od zamiaru uzyskania kredytu lub też zawarliby umowę kredytową z innym bankiem na korzystniejszych warunkach. Podnieśli, iż pozwany wprowadził ich w błąd, co do rzeczywistej wysokości należnego mu wynagrodzenia z tytułu kredytu oraz odpowiednio kosztu kredytu dla powodów, z którego to faktu powodowie nie zdawali sobie sprawy, mając zaufanie do zapewnień pozwanego, jako profesjonalisty działającego na rynku finansowym. Wprowadzenie w błąd miało charakter podstępny, gdyż poprzez pominięcie wysokości prowizji należnej pozwanemu z tytułu podwójnych klauzul indeksacyjnych zostało u powodów wywołane fałszywe wrażenie o tym, że udzielony im kredyt jest tańszy w spłacie niż jest to w rzeczywistości.

W ocenie Sądu oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli o zawarciu kredytu hipotecznego nie wywołało zamierzonych skutków prawnych. Na gruncie niniejszej sprawy nie sposób przyjąć, by strona powodowa pozostawała w błędzie, a tym samym by mogła skutecznie uchylić się od oświadczenia woli. Odnosząc się do tego żądania wskazać należy, iż stosownie do art. 84 § 1 k.c. można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli w razie błędu, co do treści czynności prawnej. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć. W myśl § 2 można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). Natomiast zgodnie z art. 86 § 1 k.p.c. jeżeli błąd wywołała druga strona podstępnie, uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu może nastąpić także wtedy, gdy błąd nie był istotny, jak również wtedy, gdy nie dotyczył treści czynności prawnej.

Błędem relewantnym w świetle art. 84 k.c. jest jedynie błąd, co do treści czynności prawnej, a więc mylne wyobrażenie o którymkolwiek składniku treści konkretnej czynności prawnej (np. przedmiot czynności prawnej, rodzaj czynności, osoba kontrahenta) oraz błąd istotny, to jest tego rodzaju mylne wyobrażenie, które pozwala przyjąć, że gdyby osoba nie działała pod wpływem błędu i tym samym prawidłowo oceniała sytuację, to nie złożyłaby oświadczenia woli danej treści (wyrok SA w Warszawie z dnia z dnia 20 lutego 2015 r., VI ACa 1656/13, LEX nr 1680075). W chwili zawierania umowy powodowie wiedzieli, że kredyt jest indeksowany do waluty obcej. Został on udzielony zgodnie z wnioskiem powodów we franku szwajcarskim. Powodowie wiedzieli, że udzielenie jak i spłata kredytu następuje z uwzględnieniem waluty obcej. Fakt stosowania przez bank dwóch różnych kursów dla operacji związanych z indeksowaniem udzielonego kredytu do waluty obcej nie stanowił okoliczności, która nie wynikałaby z treści zawartej umowy. Wprost w umowie zostało wskazane, że Bank udzielał Kredytobiorcy na jego wniosek Kredytu hipotecznego w kwocie 323.250 zł, waloryzowanego kursem kupna waluty CHF wg tabeli kursowej (...) Banku S.A. Kwota kredytu wyrażona w CHF była ustalona na podstawie kursu kupna franka szwajcarskiego z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia kredytu/transzy (§ 7 ust. 1). Zgodnie zaś z § 11 ust. 5 umowy spłata rat kapitałowo-odsetkowych oraz rat odsetkowych następowała w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50. Oceny takiej nie zmienia argumentacja strony powodowej, iż różnica pomiędzy kursem sprzedaży waluty służącym do przeliczania zobowiązań powodów a kupna – służącym do przeliczania zobowiązań mBanku, nie została ujęta w umowie, jako „provizja należna Bankowi”. Należy podkreślić, że wysokość należnego kredytodawcy wynagrodzenia, prowizji i innych kosztów związanych z zawartą umową określona jest tymi jej postanowieniami, które wyznaczają zakres obowiązku świadczenia przez kredytobiorcę.

O błędzie można mówić wówczas, gdy zachodzi niezgodność między rzeczywistością, a jej odbiciem w świadomości podmiotu. Nie ma zaś błędu, jeżeli oświadczający znał otaczającą go rzeczywistość i rozumiał okoliczności np. zawieranej umowy, ale wyciągnął z nich niewłaściwe wnioski i podjął niesłuszną czy też niekorzystną dla siebie decyzję (wyrok SA w Warszawie z dnia 3 marca 2015 r., VI ACa 665/14, Lex nr LEX nr 1770884). Brak jest dowodu, aby pozwany działał w tym zakresie świadomie i umyślnie, w celu skłonienia powodów do złożenia określonego oświadczenia woli. Nie wystarczy do takiego ustalenia samo stwierdzenie, że pozwany zawarł w umowie kredytowej w § 9 „Prowizja”, ustalenie, iż pobiera od Kredytobiorcy prowizję w wysokości określonej w § 1 ust. 7 i ust. 7A płatną jednorazowo w dniu uruchomienia kredytu. Podstępne wywołanie błędu jest zawsze działaniem świadomym i ukierunkowanym na osiągnięcie rezultatu polegającego na wprowadzeniu innej osoby w błąd, a przez to zawinionym. Z uwagi na konieczny element celowości, dla uznania, że zachodzi podstęp, nie jest wystarczające przypisanie jego autorowi winy w postaci niedbalstwa lub lekkomyślności, chodzi, bowiem o umyślność.

Nie stanowi błędu, co do treści czynności prawnej mylna ocena zarówno aktualnych, jak i przyszłych okoliczności, nieobjętych treścią dokonanej czynności. Ocena taka dotyka już sfery motywacyjnej, a w ramach obecnych rozwiązań normatywnych błąd w pobudce nie ma prawnej doniosłości (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 21 stycznia 2013 r., sygn. akt I ACa 833/12, OSAB 2013/1/3). Niespełnienie się oczekiwań osoby dokonującej czynności prawnej, co do określonego rozwoju zdarzeń nie daje podstaw do uznania oświadczenia woli tej osoby za wynik błędu prawnie doniosłego (art. 84 k.c.) [wyrok Sądu Najwyższego z 19 października 2000 r., sygn. akt III CKN 963/98, OSNC 2002/5/63].

Nadto należy wskazać, iż zgodnie z art. 88 § 2 k.c. w razie błędu uprawnienie do uchylecia się wygasa z upływem roku od jego wykrycia, zaś w analizowanym stanie faktycznym powodowie już kilka lat przed uzyskaniem opinii J. C., w związku z obserwowaną w ich ocenie „arbitralnością oprocentowania”, mając wątpliwości, co do prawidłowości postępowania pozwanego Banku odnośnie naliczanego oprocentowania, interesowali się postanowieniami przedmiotowej umowy kredytowej, doząc do jej zmiany i obniżenia ponoszonych kosztów kredytu. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie wskazany termin nie został zachowany. Strona powodowa, nie podołała w tym zakresie spoczywającemu na niej ciężarowi dowodu (art. 6 k.c.).

W następnej kolejności należało odnieść się do kolejnego zarzutu podnoszonego przez stronę powodową, a mianowicie nieważności umowy z uwagi na niezgodnienie przez strony wszystkich istotnych jej elementów. Strona powodowa uzasadniając swoje stanowisko odwołała się do art. 69 ust. 1 ustawy prawo bankowe określającej istotne elementy umowy kredytowej (essentialia negotii). Wskazała, iż w okolicznościach niniejszej sprawy mamy do czynienia z brakiem oznaczoności świadczenia skutkującym brakiem powstania zobowiązania, bowiem pozwany Bank samodzielnie wyznaczył kurs zastosowany do wyliczenia równowartości w CHF udzielonego kredytu wiele dni po zawarciu umowy kredytowej, co następnie wpłynęło na wysokość zobowiązań powodów. Postanowienia takie, pozwalające na dowolne kształtowanie wysokości zobowiązań powodów przez pozwanego muszą prowadzić do stwierdzenia braku zgody powodów przy zawieraniu umowy, a przez to do nieważności całej umowy kredytowej, gdyż nie została uzgodniona wysokość wzajemnych zobowiązań stron.

Odnosząc się do powyższego przytoczyć należy, stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 22 stycznia 2016 roku, sygn. I CSK 1049/14, które niniejszy Sąd w pełni podziela. Sąd Najwyższy stwierdził, że umowa kredytu indeksowanego jest to umowa na podstawie, której Bank wydaje kredytobiorcy określoną sumę kredytową w złotych, przy czym jej wysokość jest określana (indeksowana) według kursu danej waluty (np. euro) w dniu wydania (indeksowanie do waluty obcej po cenie kupna). Ustalenie takie następuje też w celu określenia wysokości rat kredytowych, do których kredytobiorca będzie zobowiązany w okresie trwania stosunku kredytowego. W dniu płatności konkretnych rat taka rata jest przeliczana zgodnie z umową na złote stosownie do kursu danej waluty, tj. po kursie jej sprzedaży kontrahentowi banku. (...) Mieści się to w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art.353¹ k.c. w związku z art. 69 Prawa bankowego). Nie ma, zatem podstaw do twierdzenia, że w obrocie prawnym doszło do wykształcenia się jakiegoś odrębnego, oryginalnego typu umowy bankowej, powiązanej w sposób szczególny z kursem złotego do walut obcych w chwili wydania i zwrotu sumy kredytowej i tym samym zakładającej szczególny sposób określania wysokości zadłużenia kredytobiorcy w stosunku kredytowym. W zakresie umowy kredytu indeksowanego także dochodzi do wydania sumy kredytu kredytobiorcy i zwrotu wykorzystanej sumy kredytu z reguły w ratach kredytowych w dłuższym odcinku czasowym. Dla kredytobiorcy istotne znaczenie ma z reguły wysokość rat spłacanych w poszczególnych okresach ich spłat. Kredytobiorca zwraca kredytodawcy wykorzystaną sumę kredytu, przy czym w związku z kursem waluty obcej suma ta może być wyższa odpowiednio do relacji do waluty obcej, gdyż suma wykorzystana w dniu wykonywania umowy kredytu hipotecznego może mieć inną wartość rynkową w wyniku indeksacji walutowej. Innymi słowy, kredytobiorca może być zobowiązany do zwrotu bankowi sumy pierwotnie wykorzystanego kredytu, ale taka wykorzystana suma - w całości lub części - może mieć inną (wyższą) wartość rynkową w okresie spłaty kredytu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy podniesiony przez stronę powodową zarzut nie zasługuje na uwzględnienie. Łączącej strony umowy kredytu nie można uznać za nieważną z uwagi na nieokreślenie świadczenia. Wbrew stanowisku strony pozwanej, wysokość świadczenia została określona umową, która zawiera określenie kwoty kredytu oraz zasad i sposobu jej indeksacji.

Kolejne z żądań pozwu (pkt III) opiera się na twierdzeniu, że postanowienia umowne przewidujące obowiązek ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, ubezpieczenia pomostowego po dacie wpisania hipoteki na rzecz banku, pozwalające pozwanemu na zmianę oprocentowania kredytu w zależności od bliżej niesprecyzowanych kryteriów oraz określanie kwoty kredytu oraz wysokości raty kapitałowo-odsetkowej w zależności od jednostronnie wyznaczanego przez pozwanego kursu CHF naruszają przepisy art. 385¹ § 1 oraz art. 385³ pkt 10) i 20) k.c. i jako takie są klauzulami niedozwolonymi i bezskutecznymi wobec powodów od chwili zawarcia umowy.

Dokonując wykładni wskazanych postanowień umowy, należy mieć na uwadze treść i cel Dyrektywy 93/13/EEC o niedozwolonych klauzulach w umowach konsumenckich, której implementacją są przepisy art. 385¹ – 385³ k.c., mające zapewnić ochronę szeroko rozumianych interesów konsumenta, także w aspekcie ekonomicznym.

Już w istotnej dla interpretacji preambule Dyrektywy wskazano, iż obowiązkiem Państw Członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków, by sporządzane

były prostym, zrozumiałym językiem, tak by konsument miał faktyczną możliwość zapoznania się ze wszystkimi warunkami umowy (por. art. 4), natomiast wszelkie wątpliwości powinny być interpretowane na jego korzyść (por. art. 5). Nadto Państwa Członkowskie winny zapewnić, by nieuczciwe warunki nie były wiążące oraz gwarantować, by umowa obowiązywała strony zgodnie z zawartymi w niej postanowieniami, pod warunkiem, że po wyłączeniu z umowy nieuczciwych warunków, może ona nadal obowiązywać (art. 6). Na mocy art. 3 ust. 1 i 2 Dyrektywy warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane mogą być uznane za nieuczciwe, jeśli stoją w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta. Warunki takie zawsze zostaną uznane za niewynegocjowane indywidualnie, jeżeli zostały sporządzone wcześniej i konsument nie miał wpływu na ich treść, zwłaszcza, jeśli zostały przedstawione mu w formie uprzednio sformułowanej umowy standardowej. Ciężar dowodzenia, że warunki zostały wynegocjowane indywidualnie spoczywa na sprzedawcy bądź dostawcy. Do warunków, które mogą być uznane za niewłaściwe zaliczono m.in. w pkt. j) i k): umożliwienie sprzedawcy jednostronnej zmiany warunków bez uzasadnionego powodu wymienionego w umowie; umożliwienie sprzedawcy dokonywania jednostronnych zmian w cechach dostarczanego produktu lub usługi bez uzasadnionego powodu. Z art. 4 Dyrektywy wynika, że ocena nieuczciwego charakteru warunków nie dotyczy określenia głównego przedmiotu umowy ani relacji ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług, o ile warunki te zostały wyrażone prostym i zrozumiałym językiem.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Przepis art. 385¹ § 1 zawiera klauzulę generalną pozbawiającą, pod warunkiem spełnienia określonych przesłanek, mocy wiążącej postanowienia zamieszczone w umowie zawartej z konsumentem. Przesłanki uznania konkretnego postanowienia za "niedozwolone postanowienie umowne" (tzw. klauzule abuzywne) w rozumieniu art. 385¹ § 1 są następujące:

- 1) umowa została zawarta z konsumentem;
- 2) postanowienie umowy "nie zostało uzgodnione indywidualnie";
- 3) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy;
- 4) jednoznacznie sformułowane postanowienie nie dotyczy "głównych świadczeń stron".

W myśl § 3 niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Jak wskazuje się w orzecznictwie „postanowieniem indywidualnie uzgodnionym w myśl przepisu art. 385¹ § 1 k.c. nie jest takie postanowienie, którego treść konsument mógł negocjować, lecz takie postanowienie, które rzeczywiście powstało na skutek indywidualnego uzgodnienia. Okoliczność, że konsument znał i rozumiał treść postanowienia oraz zgodził się na wprowadzenie go do umowy nie stoi na przeszkodzie uznaniu, iż nie zostało ono indywidualnie uzgodnione, jeśli jego treść nie została sformułowana w toku negocjacji z konsumentem” (wyrok SA w Białymstoku z dnia 14 grudnia 2017 r., I ACa 447/17, LEX nr 2432003).

Niewątpliwie powodowie mają status konsumentów w rozumieniu art. 22¹k.c., są osobami fizycznymi, które zawarły umowę kredytu hipotecznego celem nabycia lokalu mieszkalnego, a czynność ta nie miała bezpośredniego związku z działalnością gospodarczą lub zawodową, co wynika jasno samej treści umowy.

Szczególne ochrona zasady swobody kształtowania treści i zawierania umów z konsumentem, wyrażona w art. 385¹ k.c., oparta jest na domniemaniu braku indywidualnego uzgodnienia postanowień wzorca. Obalenie tego domniemania i łączącego się z nim reżimu ochronnego obciąża przedsiębiorcę posługującego się wzorcem umowy. W rozpoznawanej sprawie pozwany nie wykazał, że podważane klauzule zostały objęte negocjacjami stron, w następstwie czego strony uzgodniły kwestionowane postanowienia umowne indywidualnie. W analizowanym stanie faktycznym, jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, w tym zeznań powodów, zapoznali się oni ze wzorem umowy przed jej podpisaniem. Umowa kredytu stanowiła w istocie przygotowany przez pozwanego gotowy produkt, który opierał się na zaproponowanym przez niego wzorcu umownym. Na treść postanowień umowy konsumenci - powodowie nie mieli żadnego wpływu.

Zgodnie z przepisem art. 385¹ § 1 k.c., kryterium oceny decydującym o uznaniu klauzuli za niedozwoloną jest kształtowanie praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Uznanie konkretnej klauzuli umownej za niedozwolone postanowienie umowne wymaga, więc stwierdzenia łącznego wystąpienia obu przesłanek – „sprzeczności z dobrymi obyczajami” oraz „rażącego naruszenia interesów konsumenta” (por. wyrok SN z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 660/12, LEX nr 1408133).

W sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszając interesy konsumenta postanowienia umowne, które godzą w równowagę kontraktową stron, a także te, które zmierzają do wprowadzenia konsumenta w błąd, wykorzystując jego zaufanie i brak specjalistycznej wiedzy. Klauzula dobrych obyczajów nawiązuje do wyobrażeń o uczciwych, rzetelnych działaniach stron, a także do zaufania, lojalności, jak również – w stosunkach z konsumentami – do fachowości. Zatem sprzeczne z dobrymi obyczajami są takie działania, które zmierzają do dezinformacji lub wywołania błędnego mniemania konsumenta (czy szerzej klienta), wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równorzędności stron, nierównomiernego rozłożenia praw i obowiązków między partnerami kontraktowymi.

W wyroku z dnia z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04 (Legalis nr 71468), Sąd Najwyższy skazał, iż w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. "rażące naruszenie interesów konsumenta" oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści takiego stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Ocena, czy dane postanowienie wzorca umowy, kształtując prawa i obowiązki konsumenta, „rażąco” narusza interesy konsumenta (art. 385¹ § 1 KC), uzależniona jest od tego, czy wynikająca z tego postanowienia nierównowaga praw i obowiązków stron (nierównowaga kontraktowa) na niekorzyść konsumenta jest istotna, znacząca. Ustalenie, czy klauzula wzorca umowy powoduje taką nierównowagę, dokonane może być w szczególności przez porównanie sytuacji konsumenta w razie zastosowania tej klauzuli z sytuacją, w której byłby konsument, gdyby zastosowane zostały obowiązujące przepisy prawa. Znacząca nierównowaga kontraktowa na niekorzyść konsumenta pozostaje sprzeczna z dobrymi obyczajami (wymogami dobrej wiary), gdy można rozsądnie założyć, że kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy i słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie się spodziewać, że konsument zaakceptowałby w ramach negocjacji klauzulę będącą źródłem tej nierównowagi. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2016 r., I CSK 125/15, opubl. OSNC zb.dod. 2017/A/9, Legalis nr 1398255).

Zgodnie z art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Natomiast zgodnie z brzmieniem art. 4 Dyrektywy nadanym sprostowaniem z dnia 13 października 2016r., nieuczciwy charakter warunków umowy jest określany z uwzględnieniem rodzaju towarów lub usług, których umowa dotyczy i z odniesieniem, w momencie zawarcia umowy, do wszelkich okoliczności związanych z zawarciem umowy oraz do innych warunków tej umowy lub innej umowy, od której ta jest zależna.

Sąd dokonując kontroli postanowień wzorca umowy w indywidualnej sprawie powinien kierować się całokształtem zawartej umowy, jej warunków i skutków. Powinien wziąć pod uwagę postanowienia całej umowy, rozkład praw i obowiązków stron i ryzyka, jakie ponoszą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2007 roku w sprawie III SK 19/07, LEX nr 496411). Sąd nie dokonuje abstrakcyjnej oceny danego postanowienia, lecz rozstrzygnąć musi konkretną sprawę, rozważając wszelkie skutki wynikające z wydanego orzeczenia. Jest to kontrola dokonywana w każdym postępowaniu sądowym, w którym strona powołuje się na fakt inkorporowania do treści umowy niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ §1 k.c. albo poprzez wytoczenie powództwa bądź w formie zarzutu podniesionego w sprawie, w której jest pozwany.

Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienie niedozwolone nie wiąże konsumenta, a strony są związane umową w pozostałym zakresie. Eliminacja ze stosunku prawnego postanowień uznanych za abuzywne nie prowadzi do zniweczenia całego stosunku prawnego, nawet gdyby z okoliczności sprawy wynikało, że bez tych postanowień umowa nie zostałaby zawarta. Wynika to z relacji między art. 58 § 3 k.c. a art. 385¹ § 2 k.c., który jako przepis późniejszy i szczególnie w stosunku do art. 58 § 3 k.c. eliminuje jego zastosowanie, ustanawiając w sytuacji określonej w jego § 1 zasadę zachowania mocy wiążącej umowy (wyrok SN z dnia 21 lutego 2013 r., I CSK 408/12, OSNC 2013/11/127).

Skutkiem stwierdzenia abuzywności postanowienia umowy jest definitywna utrata jego mocy wiążącej wobec konsumenta ex tunc i ex lege (tak np. wyrok z 6 października 2009 r. w sprawie C-618/10 B. E. przeciwko J. #nowi C. #nowi C.), jednakże umowa nadal obowiązuje bez jakiegokolwiek zmiany innej niż wynikająca z uchylenia postanowień nieuczciwych, o ile jej dalsze obowiązywanie jest możliwe.

Mając na uwadze, iż zostały spełnione dwie pierwsze przesłanki uznania zaskarżonych postanowień za "niedozwolone postanowienia umowne" w rozumieniu art. 385¹ § 1 (umowa została zawarta z konsumentem oraz wskazane przez powodów postanowienia umowy "nie zostały uzgodnione indywidualnie"), należało przejść do oceny kwestionowanych postanowień umownych w świetle pozostałych przesłanek ich abuzywności, tj. sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta.

Klauzula ubezpieczenia niskiego wkładu własnego zawarta w § 3 ust. 4 przewiduje zabezpieczenie spłaty kredytu w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A. i tym samym opłacenie składki ubezpieczeniowej za 36-miesięczny okres ubezpieczenia w wysokości 3,50% różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym Kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie przez Kredytobiorcę, tj. 3.074,75 zł. Jeśli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, Kredytobiorca zobowiązuje się do kontynuacji ubezpieczenia i tym samym opłacenia składki ubezpieczeniowej w wysokości 3,50% od kwoty niespłaconego brakującego wkładu własnego, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata kredytu. Kredytobiorca upoważnia M. do pobrania środków na opłacenie składki z tytułu kontynuacji ubezpieczenia z rachunku wskazanego w § 6 bez odrębnej dyspozycji.

W ocenie Sądu § 3 ust. 4 przedmiotowej umowy odnosi się do świadczenia niebędącego świadczeniem głównym i określa to świadczenie w sposób niejednoznaczny, nie jest postanowieniem uzgodnionym indywidualnie przez strony, kształtuje prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, a tym samym stanowi klauzulę abuzywną, co oznacza, iż nie wiąże on powodów, jako słabszej strony w stosunku prawnym z udziałem przedsiębiorcy - pozwanego. W analizowanym stanie faktycznym, mimo, iż umowa kredytowa zawierała postanowienie, jakim było powstanie dodatkowego stosunku prawnego (pomiędzy pozwanym Bankiem - ubezpieczonym i ubezpieczającym a (...) S.A.), którego ciężar w postaci obowiązku uiszczenia składki, spoczywał zasadniczo wyłącznie na powodach, nie została im przedstawiona szczegółowa treść stosunku ubezpieczenia. Warunki ubezpieczenia nie były znane powodom, nie mieli wpływu na ich ustalenie, nie mieli także możliwości zawarcia umowy ubezpieczenia z innym towarzystwem ubezpieczeniowym. Nie zostały im przedstawione ogólne warunki ubezpieczenia. Z załączonych dokumentów nie wynika, jaki był rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, jakie wypadki są objęte tą ochroną oraz jakie są ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. Także decyzja

kredytowa nr (...) dotycząca wniosku kredytowego nr (...) nie zawiera jakichkolwiek dodatkowych informacji na temat przedmiotowego ubezpieczenia, a także praw i obowiązków powodów wynikających ze wskazanego stosunku ubezpieczeniowego. Decyzja ta zawiera, bowiem tożsame postanowienie dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, co zawarte w § 3 ust. 4 umowy kredytowej. Informacji takich nie zawierał także Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych, stanowiący zgodnie z § 26 umowy, integralną jej część. W okolicznościach niniejszej sprawy naruszeniem dobrych obyczajów jest już samo nieprzedstawienie powodom treści stosunku ubezpieczenia. Wskazany przepis zawiera postanowienia kształtujące obowiązki powodów w sposób niejasny. W § 3 umowy kredytu poświęconym „prawnemu zabezpieczeniu kredytu” brak jest wskazania w sposób wyraźny i niebudzący wątpliwości, kto jest stroną umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego – pozwany czy też powodowie, opłacający składkę z tytułu tego ubezpieczenia. W ocenie Sądu w świetle okoliczności rozpoznawanej sprawy powodowie, z racji opłacania składki ubezpieczeniowej mogli pozostawać w przekonaniu, że to oni są stroną przedmiotowej umowy, a nie zaś pozwany. Nadto, powodowie mogli odnieść wrażenie, że dzięki umowie ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, której koszt zawarcia ponosili, w sytuacji zdarzenia ubezpieczeniowego byłiby zwolnieni (także następnie wobec ubezpieczyciela) od części zobowiązania kredytowego pokrytego przez zakład ubezpieczeń w ramach wypłaconego bankowi odszkodowania. Jednakże pomimo ponoszenia przez powodów ciężaru kosztów ubezpieczenia, korzyść była jednostronna, po stronie pozwanego. W narzuconym przez pozwanego Bank rozwiązaniu problemu zabezpieczenia niskiego wkładu własnego, tylko pozwany korzysta z dobrodziejstw ubezpieczenia, nie ponosząc przy tym z tego tytułu żadnych kosztów. Powodowie zaś w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego – zaprzestania spłaty kredytu, z tytułu odpowiedzialności regresowej zobowiązani byłiby zwrócić towarzystwu ubezpieczeniowemu kwotę wypłaconą na pokrycie należności pozwanego. Nadto, porównując narzucone powodom rozwiązanie do sytuacji, w której to powodowie byłiby ubezpieczającym, ich sytuacja prawna, jako konsumentów jest pogorszona, z uwagi na konieczność liczenia się z obowiązkiem zwrotu świadczenia ubezpieczycielowi w zakresie wypłaconego odszkodowania, co, w sytuacji gdyby sami byli ubezpieczającymi, co do zasady nie miałoby miejsca. Przytoczyć tutaj należy stanowisko Sądu Okręgowego w Łodzi wyrażone w wyroku z dnia 12 czerwca 2014r., III Ca 576/14, wydanym w analogicznej sprawie, które niniejszy Sąd w pełni podziela, iż nieudzielenie stronie powodowej informacji o treści tegoż stosunku ubezpieczeniowego, a w szczególności pozbawienie strony powodowej możliwości zapoznania się z ogólnymi warunkami ubezpieczenia niskiego wkładu własnego celem uzyskania wiedzy między innymi o tym, jaki jest rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, jakie wypadki są objęte tą ochroną oraz jakie są ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela, nie usprawiedliwia fakt, iż zgodnie z postanowieniami umowy kredytowej oraz stanowiącego jej integralną część Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych, powodowie nie są stroną umowy ubezpieczenia, a co za tym idzie nie są oni również uprawnieni do wyboru ubezpieczyciela. Zważyć, bowiem należy, iż zgodnie z kwestionowanym postanowieniem umowy powodowie mają pokryć koszt ubezpieczenia, a nadto mogą oni również stać się dłużnikami ubezpieczyciela z racji wypłaconego pozwanemu odszkodowania. Powyższe oznacza, iż powodowie płacą niejako podwójnie, pokrywają, bowiem zarówno koszt ubezpieczenia, jak i koszt ewentualnie niespłaconego kredytu, ze wszystkimi odsetkami i innymi świadczeniami wynikającymi z umowy. Mimo tego jednak, iż na powodach spoczywa tak znaczny ciężar z tytułu dodatkowo zawartej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, której strona powodowa nie jest stroną, jednakże zobowiązana jest do uiszczenia kosztów tegoż ubezpieczenia, powodowie nie mają w okolicznościach rozpoznawanej sprawy faktycznie żadnych możliwości, aby dowiedzieć się, jaki jest zakres ochrony ubezpieczeniowej, a także o innych istotnych postanowieniach umowy ubezpieczenia. W istocie powodowie dysponują, zatem jedynie oświadczeniem pozwanego, że pokrywają rzekome koszty ubezpieczenia, nie wiedzą jednak naprawdę za co płacą. W konsekwencji słuszne jest stwierdzenie, iż rażąco narusza to interesy powodów, gdyż w ten sposób - przez brak informacji - nie ma oni żadnej realnej możliwości ustalenia choćby wystąpienia bądź nie wypadku ubezpieczeniowego.

Kolejną okolicznością wskazującą na to, iż kwestionowane postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, jest to, iż umowa ta nie przewiduje możliwości dochodzenia przez powodów zwrotu niewykorzystanej składki. Nadto podkreślić należy, iż wskazana klauzula została wpisana do prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów rejestru klauzul niedozwolonych pod nr 6068.

Strona powodowa kwestionowała także postanowienia umowy kredytu (tzw. klauzulę ubezpieczenia pomostowego) ujęte w § 3 ust. 6 umowy przewidującego prawne zabezpieczenie kredytu na okres przejściowy do czasu przedłożenia w (...) odpisu księgi wieczystej nieruchomości potwierdzającego prawomocny wpis hipoteki.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem powodów, iż powołane postanowienia umowy rażąco naruszały ich interesy w zakresie, w jakim dotyczyły okresu ubezpieczenia, po dokonaniu już wpisu hipoteki na rzecz pozwanego, a przed dostarczeniem jej odpisu. Bank był, bowiem uprawniony do pobierania podwyższonego oprocentowania za okres przypadający po wpisaniu hipoteki do księgi wieczystej, a zatem za okres, w którym nie występuje podwyższone ryzyko związane z brakiem zabezpieczenia hipotecznego. Brak jest postanowienia przewidującego, że po dostarczeniu Bankowi odpisu księgi wieczystej nastąpi zwrot pobranej opłaty proporcjonalnie do okresu następującego po wpisaniu hipoteki. Na mocy zawartej między stronami umowy, Bank wymagał zabezpieczenia kredytu na czas przejściowy, tj. do czasu przedłożenia w Banku odpisu księgi wieczystej nieruchomości potwierdzającego prawomocny wpis hipoteki. Wskazane zabezpieczenie polegało na ubezpieczeniu kredytu w (...) S.A. i (...) S.A. oraz cesji wierzytelności na rzecz (...) z tytułu wniesionego wkładu budowlanego/przedpłat na poczet nabycia nieruchomości do czasu zakończenia inwestycji. Nadto powodowie płacili Bankowi podwyższone o 1,00 p.p. oprocentowanie do dnia przedłożenia stronie pozwanej dokumentu potwierdzającego dokonanie prawomocnego wpisu hipoteki. Zgodnie zaś z § 1 ust. 8 umowy po zakończeniu okresu ubezpieczenia obniżenie oprocentowania kredytu o 1,00 p.p. następowało od daty spłaty najbliższej raty. W ocenie Sądu wskazane postanowienia kształtują obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Nadto należy wskazać, iż wskazana klauzula została wpisana do prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do rejestru klauzul niedozwolonych pod nr 1740.

Nie można podzielić argumentacji pozwanego, iż § 3 ust. 4 oraz § 1 ust. 7A i 8 oraz § 3 ust. 6 umowy nie są postanowieniami abuzywnymi, bowiem na moment zawarcia przedmiotowej umowy kredytu postanowienia te takimi postanowieniami nie były, zaś powodowie zaczęli je kwestionować w późniejszym okresie, zarzucając im niedozwolony charakter, a zawierając umowę z pozwanym bankiem zgodzili się, po uprzednim zapoznaniu się z warunkami umowy, na ich treść. Skutkiem, bowiem stwierdzenia abuzywności postanowienia umowy jest definitywna utrata jego mocy wiążącej wobec konsumenta ex tunc i ex lege (tak np. wyrok z 6 października 2009 r. w sprawie C-618/10 B. E. przeciwko J. #nowi C. #nowi C.), o czym była już mowa na wstępie rozważań, jednakże umowa nadal obowiązuje bez jakiegokolwiek zmiany innej niż wynikająca z uchylecia postanowień nieuczciwych, o ile jej dalsze obowiązywanie jest możliwe.

W następnej kolejności rozstrzygnięcia wymagała kwestia, czy zapisy dotyczące zmiany oprocentowania (§ 10 ust. 2 umowy) mają charakter niedozwolonego postanowienia umownego.

Zaciągnięty przez stronę powodową kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej (§ 10 pkt 1). Zgodnie §10 ust. 2 umowy zmiana wysokości oprocentowania kredytu mogła nastąpić w przypadku zmiany stopy referencyjnej określonej dla danej waluty oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w Unii Europejskiej), którego waluta jest podstawą waloryzacji. W świetle treści umowy, zmiana wysokości oprocentowania dokonana zgodnie z określonymi w niej zasadami, nie stanowiła zmiany umowy (§ 10 ust. 6).

Odnosząc się do powyższego podzielić należy stanowisko strony powodowej, że omawiane zapisy umowy nie zawierają precyzyjnych, weryfikowalnych kryteriów zmiany oprocentowania kredytu. Jak wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie sposób określania przez bank warunków zmiany stopy procentowej kredytu podlega ocenie z punktu widzenia naruszenia interesów konsumenta i w tym zakresie banki powinny zachować szczególną staranność, w szczególności w odniesieniu do precyzyjnego, jednoznacznego i zrozumiałego dla konsumenta określenia tych warunków (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: wyrok z dnia 5 kwietnia 2002 r., II CKN 933/99, uchwała składu 7 Sędziów z dnia 6 marca 1992 r., III CZP 141/91, uchwała składu 7 Sędziów z dnia 22 maja 1991 r., III CZP 15/91 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lutego 2012 r., VI ACa 1460/11). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 listopada 2011 r., I CSK 46/11 (LEX nr 1102253) klauzula zmiennego oprocentowania nie może mieć

charakteru blankietowego, lecz powinna dokładnie wskazywać czynniki (okoliczności faktyczne) usprawiedliwiające zmianę oprocentowania oraz relację między zmianą tych czynników, a rozmiarem zmiany stopy oprocentowania kredytu, określając precyzyjnie wpływ zmiany wskazanych okoliczności na zmianę stopy procentowej, a więc kierunek, skalę, proporcję tych zmian. Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 30 kwietnia 2014 r., I ACa 1209/13, podkreślił, iż z uwagi na to, że nie można z góry w umowie kredytu liczbowo określić przyszłych zmian stopy oprocentowania, klauzula dotycząca zmiany oprocentowania powinna być skonstruowana w taki sposób, aby dokonana jednostronnie przez Bank modyfikacja w tym przedmiocie była weryfikowalna i policzalna w zakreślonych z góry granicach. Swoboda Banku nie może, bowiem oznaczać dowolności i przejawiać się w możliwości dokonywania modyfikacji oprocentowania na podstawie dowolnie wybranego wskaźnika finansowego, czyli np. z uwzględnieniem wskaźnika prowadzącego do wzrostu oprocentowania, a z pominięciem wskaźników korzystnych dla kredytobiorców oraz w możliwości zignorowania zmian wskaźników, które mogłyby uzasadniać obniżenie oprocentowania (wyrok SA w Łodzi, z dnia 30 kwietnia 2014 r., I ACa 1209/13, LEX nr 1496006).

W analizowanym stanie faktycznym, wskazane postanowienie traktujące o zmianie oprocentowania, odwołując się do niedookreślonych ekonomicznych parametrów o charakterze ogólnym, skonstruowane zostało w sposób pozwalający de facto stronie pozwanej na dowolne i arbitralne decydowanie, kiedy zmienić stopę procentową i jak ukształtować jej wysokość. Na podstawie tak sformułowanego postanowienia umowy nie można wyprowadzić jakiegokolwiek czytelnego i powtarzalnego mechanizmu zmiany oprocentowania. Już z tego tylko powodu, narusza ono rażąco interesy powodów, jako konsumentów oraz jest sprzeczne z dobrymi obyczajami. Wysokość stopy procentowej niewątpliwie wpływa na rozmiar zadłużenia powodów. Wskazać nadto należy, że przedmiotowa klauzula została wpisana do rejestru niedozwolonych postanowień umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod nr 4107.

Wobec stwierdzenia abuzywności postanowienia z § 10 ust. 2 umowy, dotyczącego zmiany stopy oprocentowania kapitału, nie może być ono stosowane. W umowie pozostaje natomiast nieabuzywna klauzula o zmiennym oprocentowaniu, które na dzień zawarcia umowy wynosiło 2,55% (§ 10 ust. 1). W efekcie umowa opiewa na oprocentowanie zmienne, ale z racji nie związania konsumenta klauzulą dotyczącą jego zmiany, nie może się ono zmieniać w toku wykonywania kontraktu.

W następnej kolejności powodowie wskazali na abuzywny charakter postanowienia umownego pozwalającego pozwanemu na określanie kwoty kredytu oraz wysokości raty kapitałowo-odsetkowej w zależności od jednostronnie wyznaczanego przez pozwanego kursu CHF. Stosownie do § 7 ust. 1 umowy MultiBank udzielał Kredytobiorcy na jego wniosek Kredytu hipotecznego przeznaczonego na cel określony w § 1 ust. 1, w kwocie określonej w § 1 ust. 2, waloryzowanego kursem kupna waluty CHF wg tabeli kursowej (...) Banku S.A. Kwota kredytu wyrażona w CHF jest określona na podstawie kursu kupna waluty CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia kredytu/transzy. Zgodnie zaś z § 8 ust. 4 umowy wysokość kredytu, wyrażoną w CHF określa się jako sumę wszystkich uruchomionych transz kredytu, wyrażonych w CHF. W myśl § 11 ust. 5 umowy raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50. Stosownie do § 13 ust. 5 umowy wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo-odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym w dniu i godzinie spłaty.

Zgodzić się należy z argumentacją powodów, iż sporne postanowienia umowne kształtują ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a także rażąco naruszają ich interesy. W analizowanym stanie faktycznym zastosowany przez pozwanego mechanizm polegający na przeliczeniu kwoty kredytu w złotych na franki szwajcarskie, a potem poszczególnych rat wyrażonych we frankach na złote, pozwala to czynić po kursie kształtowanym przez bank bez podania weryfikowalnych zasad. Wysokość zobowiązań konsumentów została określona przez odwołanie się do kursów CHF arbitralnie wyznaczanych przez pozwanego. W niniejszej sprawie kwota kredytu wyrażona w złotych polskich miała być przeliczona (określona) na podstawie kursu kupna waluty CHF z tabeli kursowej Banku z dnia i godziny uruchomienia transzy/kredytu (§ 7 ust. 1). Na wysokość kredytu składała się suma wszystkich uruchomionych transz kredytu, wyrażona w CHF (§ 8 ust. 4) Tym samym sposób ustalania kursu wpływał bezpośrednio na wysokość

zadłużenia powodów, a pozwany konstruuje swoje uprawnienie we wskazanym powyżej sposób w rozważanym zakresie przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości tego zobowiązania. Uprawnienie Banku do ustalania kursu waluty w świetle zawartej przez strony umowy nie doznawało żadnych ograniczeń, bowiem w umowie nie wskazano kryteriów kształtowania kursu. W żadnym postanowieniu umowy nie sprecyzowano sposobu ustalania kursu wskazanego w tabeli kursów Banku. W szczególności postanowienia przedmiotowej umowy nie przewidują wymogu, aby wysokość kursu ustalanego przez Bank pozostawała w określonej relacji do aktualnego kursu rynkowego lub na przykład kursu średniego publikowanego przez Narodowy Bank Polski. Analogiczne zasady obowiązywały przy spłacie kredytu, skoro spłaty kapitału i odsetek, które miały nastąpić w złotych, podlegały przeliczeniu na CHF, przy czym w tym przypadku miarodajny był kurs sprzedaży banku (kurs sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14.50 - § 11 ust. 5). W obu przypadkach nie były przy tym znane zasady określenia wysokości w/w kursów w tabelach kursowych Banku. Powodowie nie mogli, więc precyzyjnie przewidzieć wysokości swojego zobowiązania wobec pozwanego, co dotyczy tak wysokości kredytu, jak i wysokości poszczególnych rat do spłaty, a w konsekwencji wysokości pozostałego zadłużenia. Mechanizm ten jest z gruntu niekorzystny dla klienta, który pozbawiony zostaje nie tylko wiedzy o rzeczywistej wielkości swego zadłużenia, praktycznie w całym okresie kredytowania, ale także nie ma instrumentów poznania podstaw ustalania długu. Oceny takiej nie zmienia okoliczność, że ustalana przez Bank tabela kursowa dotyczyła nie tylko kredytów hipotecznych, ale także innych transakcji bankowych pozwanego, a nadto - jak wskazuje pozwany - publikowane przez niego w tabeli kursowej kursy walutowe podążały za kursami wyznaczanymi przez NBP oraz kursami rynkowymi, bowiem nadal ich wysokość zależała od woli pozwanego, nie zaś określonych, weryfikowalnych zasad. Wskazane postanowienia krzywdzą powodów i są sprzeczne z dobrymi obyczajami, co w połączeniu z niezgodnieniem indywidualnym upoważnia do wniosku o ich abuzywność.

Przytoczyć tutaj należy pogląd Sądu Apelacyjnego w Białymstoku wyrażony w wyroku z dnia 14 grudnia 2017 r. I ACa 447/17 (LEX nr 2432003), w którym Sąd powołał się na wyrok z dnia 30 kwietnia 2014 r. C-26/13 (ECLI:EU:C:2014:282). TSUE analizując warunek umowy, zezwalający przedsiębiorcy na obliczenie wysokości należnych od konsumenta rat miesięcznych według stosowanego przez tego przedsiębiorcę kursu sprzedaży waluty obcej, skutkujący podwyższeniem kosztów usługi finansowej obciążających konsumenta, zwrócił uwagę, że wobec art. 3 i 5 dyrektywy 93/13, a także z pkt 1 lit. j) i l) oraz z pkt 2 lit. b) i d) i załącznika do tej dyrektywy, zasadnicze znaczenie ma kwestia, czy umowa wskazuje w sposób przejrzysty powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty obcej, a także związek między tym mechanizmem a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach dotyczących uruchomienia kredytu, tak by konsument mógł przewidzieć, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tego faktu konsekwencje ekonomiczne. Konsument powinien wiedzieć nie tylko o istnieniu różnicy, ogólnie obserwowanej na rynku papierów wartościowych, między kursem sprzedaży a kursem kupna waluty obcej, ale również oszacować - potencjalnie istotne - konsekwencje ekonomiczne, jakie niesło dla niego zastosowanie kursu sprzedaży przy obliczaniu rat kredytu, którymi zostanie ostatecznie obciążony, a w rezultacie także całkowity koszt zaciągniętego przez siebie kredytu”.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, iż sporne postanowienia umowne nie zawierają przejrzystego opisu mechanizmu waloryzacji, dzięki któremu powodowie mogliby samodzielnie oszacować, w oparciu o przejrzyste i zrozumiałe kryteria, związane z tymi postanowieniami konsekwencje ekonomiczne. O rażącym naruszeniu interesów konsumenta świadczy też to, że w świetle zastosowanych przez Bank mechanizmów, powodowie, decydując się na spłatę kredytu jeszcze tego samego dnia, w jakim został on zaciągnięty, musieli zwrócić kwotę znacznie wyższą od wypłaconej. Jest to wynikiem przeliczenia kwoty udzielonego kredytu według ustalonego przez Bank kursu kupna waluty CHF i przeliczenia wysokości zobowiązania do spłaty według kursu sprzedaży waluty, który jest zawsze wyższy od kursu kupna (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 14 grudnia 2017 r. I ACa 447/17, LEX nr 2432003).

Strona pozwana wielokrotnie wskazywała, iż w niniejszej sprawie nie można pomijać ekonomicznego aspektu, który powinien wpływać – jej zdaniem – na ocenę prawną przedmiotowej umowy kredytu hipotecznego. Podniosła, iż zmian kursu franka szwajcarskiego nie dało się przewidzieć, ani nie można też było przewidywać, że ten kurs nie ulegnie

zmianie, zaś wprowadzenie tego rodzaju umowy kredytu były odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku, na oczekiwanie odbiorców. Kredyt waloryzowany (indeksowany) do waluty obcej CHF był oprocentowany niższą stopą procentową, niż kredyt złotowy.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż postanowienia Dyrektywy 93/13/EWG oraz przepisy art. 385¹ k.c. i następne, służą ochronie konsumenta przed wykorzystywaniem przez przedsiębiorców silniejszej pozycji kontraktowej, związanej z możliwością jednostronnego kształtowania treści wiążących strony postanowień, w tym klauzul abuzywnych. W niniejszej sprawie pozwany Bank, a zatem profesjonalista, niewątpliwie posiadający silniejszą pozycję kontraktową niż powodowie, przygotowywał wzory umów, zawierające niedozwolone postanowienia umowne. Przedmiotowa umowa nadal obowiązuje między stronami, z wyjątkiem niedozwolonych klauzul, nawet wtedy, gdy ekonomicznym skutkiem wyroku jest uzyskanie kredytu na warunkach korzystniejszych od występujących na rynku. Skutek taki jest spowodowany wyłącznie działaniem pozwanego, przejawiającym się w zamieszczeniu w umowie przez Bank klauzul sprzecznych z prawem, wobec czego pozwany powinien był się liczyć z poniesieniem jego ekonomicznych konsekwencji. Oceny takiej nie zmienia okoliczność, iż powodowie początkowo mogli czerpać korzyści z zaciągniętego kredytu, bowiem przewidywał on korzystniejsze warunki, niż w przypadku zaciągnięcia kredytu złotowego. Podkreślany przez pozwanego fakt wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo Bankowe oraz niektórych innych ustaw (tzw. ustawa spreadowa) także nie spowodował, że znajdujące się w analizowanej umowie kredytu hipotecznego klauzule przestały być abuzywne.

W analizowanym stanie faktycznym, wobec stwierdzenia zamieszczenia w przedmiotowej umowie kredytu klauzul abuzywnych, co nie skutkuje nieważnością całej umowy, a jedynie stanowi brak związania powodów tymi postanowieniami, należało pominąć postanowienia umowy, tj. § 3 ust. 6, § 10 ust. 2, § 11 ust. 5, § 7 ust. 1, § 8 ust. 4, § 1 ust. 3A oraz § 13.

Uznanie, iż powyższe postanowienia stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., prowadzi do wniosku, że spełnienie na ich podstawie świadczenia nastąpiło bez podstawy prawnej, a w związku z tym było ono świadczeniem nienależnym podlegającym zwrotowi na podstawie art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Ustalając wysokość nienależnego świadczenia uiszczonego przez powodów na rzecz pozwanego Banku, stanowiącego różnicę pomiędzy faktycznymi wpłatami dokonаныmi przez powodów tytułem regulowania rat kredytu a kwotą, jaką zobowiązani byliby uiścić w przypadku braku związania ich wskazanymi powyżej niedozwolonymi postanowieniami umownymi, Sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu rachunkowości i finansów (...), zgodnie, z którą różnica ta stanowi kwotę 71.962,03 zł.

Wobec powyższego, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie, wskazaną kwotę. W pozostałym zakresie powództwo, jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie strona powodowa żądała odsetek w zakresie żądania z pkt III pozwu - od dnia pobrania nienależnej części każdej z rat do dnia zapłaty, zaś w przypadku nieuwzględnienia takiego żądania, wniosła o zasądzenie odsetek ustawowych solidarnie na rzecz powodów od pozwanego od dnia 26 stycznia 2016 do dnia zapłaty (tj. po upływie 14 dniowego terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty ujętym w piśmie zawierającym oświadczenie o uchyleniu się przez powodów od skutków oświadczenia woli, pozwany otrzymał zaś wskazane oświadczenie w dniu 11 stycznia 2016r.).

W myśl art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie, z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Stosownie do treści art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Konkludując, w niniejszej sprawie opóźnienie należy liczyć niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania świadczenia, nie zaś od dnia pobrania każdej z rat kredytu uiszczanych przez powodów zgodnie z przedmiotową umową. Nadto Sąd stanął na stanowisku, iż żądanie strony powodowej zasądzenia odsetek od dnia 26 stycznia 2016r. nie może zostać uwzględnione, bowiem oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli odnośnie zawarcia umowy kredytowej nie zawiera określenia wysokości żądanej kwoty. Świadczenie pieniężne, którego obowiązek spełnienia spoczywa na dłużniku nie zostało sprecyzowane co do wysokości, strona powodowa nie wykazała także by z żądaniem zapłaty zawierającym określoną wysokość świadczenia występowała przed doręczeniem stronie pozwanej odpisu pozwu w niniejszej sprawie. Zatem za datę wezwania zobowiązanego należało uznać dzień doręczenia odpisu pozwu, co nastąpiło w dniu 12 lutego 2016r., wobec czego odsetki od zasądzonej kwoty 71.962,03 zł należą się od dnia 13 lutego 2016r.

Na tle powyższej argumentacji, podnoszony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia roszczeń odsetkowych za okres obejmujący trzy lata wstecz przed wytoczeniem powództwa przez S. i A. W., nie wymagał rozważań.

Odnosząc się do żądania zawartego w punkcie V pozwu, w zakresie zobowiązania pozwanego do przedstawienia rozliczenia dotychczasowych spłat rat kapitałowo-odsetkowych kredytu udzielonego powodom z pominięciem bezskutecznych klauzul indeksacyjnych, ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, ubezpieczenia pomostowego oraz klauzuli dowolnej zmiany oprocentowania w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie oraz przedstawienia harmonogramu dalszych spłat rat kredytu udzielonego powodom z pominięciem bezskutecznych klauzul indeksacyjnych w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie, w ocenie Sądu nie zasługiwało ono na uwzględnienie. Zasądzając od pozwanego na rzecz powodów kwotę 71.962,03 zł Sąd w istocie dokonał rozliczenia spłat rat kapitałowo – odsetkowych kredytu z pominięciem niedozwolonych postanowień umownych. Natomiast zobowiązanie pozwanego do przedstawienia harmonogramu dalszych spłat rat kredytu z pominięciem klauzul indeksacyjnych nie znajduje podstawy prawnej, dotyczy, bowiem na chwilę obecną kwestii wewnętrznych między pozwanym Bankiem oraz powodami. Brak takiego zobowiązania w wyroku nie zamyka powodom drogi do wystąpienia z nowym żądaniem o zapłatę w przypadku ustalania przez pozwanego nieprawidłowej wysokości rat.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozliczenia. Powodowie ponieśli koszty procesu w łącznej kwocie 12.249 zł (7.200 zł – tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 34 zł – tytułem opłaty od pełnomocnictwa /k. 43/, 1.000 zł - tytułem opłaty od pozwu, 4.015,32 zł tytułem kosztów wynagrodzenia biegłego /w tym 515,32 zł, o których mowa poniżej/). Natomiast koszty procesu wyłożone przez pozwanego wyniosły łącznie 9.140,94 zł (7.200zł - tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz 1.940,94 zł z tytułu wydatków na poczet wynagrodzenia biegłego).

Powodowie wygrali proces w 93,40 % (przyznane świadczenie wyniosło 71.962,03 zł, zaś roszczenie wynosiło 77.048,13 zł). Łącznie wyłożone przez strony koszty procesy wyniosły 21.390,26 zł. Powodowie przegrali w 6,6 %, w tym zakresie obciąża ich obowiązek poniesienia kosztów (21.390,26 x 6,6 % = 1.411,76 zł). Poneśli koszty procesu w wysokości 12.249,32 zł. Przysługuje im, zatem solidarnie od pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu kwota 10.837,56 zł (12.249,32 zł – 1.411,76 zł).

Nadto Sąd nakazał dokonać przeksięgowania na poczet dochodów budżetowych Skarbu Państwa uiszczonej przez powodów w dniu 21 lutego 2017r. kwoty 189,18 zł (z kwoty 3000 zł – k. 594) oraz nakazał ściągnąć od S. W. i A. W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 515,32 zł tytułem wypłaconych tymczasowo z funduszu Skarbu Państwa kosztów wynagrodzenia biegłego (zarządzenie k. 870 tj. 704,50 – 189,18 = 515,32).